

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@mensenrechten.nl>
Date: Thursday, September 4, 2025, 10:23 AM
To: "postbus@eerstekamer.nl" <postbus@eerstekamer.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@mensenrechten.nl>
Subject: t.a.v. vaste commissie I&W/VRO - Inbreng College op Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting

Attachments:

25-065 Brief EK wet versterking regie volkshuisvesting.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@mensenrechten.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van de Eerste Kamer,

Hierbij sturen wij u de inbreng van het College op het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
Coördinator Secretariaat

**College voor
de Rechten
van de Mens**

5.1.2.e (direct)
030 888 38 88 (algemeen)
www.mensenrechten.nl
Volg ons op [LinkedIn](#), [Mastodon](#), [Bluesky](#), [Instagram](#) en [YouTube](#)

Eerste Kamer der Staten Generaal
Vaste commissie I&W/VRO
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Per e-mail postbus@eerstekamer.nl

Postbus 16001
3500 DA Utrecht

Bezoekadres:
Kleinesingel 1-3
3572 CG Utrecht

030 888 38 88
info@mensenrechten.nl
www.mensenrechten.nl

Onderwerp

Wetsvoorstel versterking regie
volkshuisvesting

Uw brief van

Uw kenmerk

-

Datum

4 september 2025

Ons kenmerk

2025/065/VZ/GT

Geachte leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat /
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van de Eerste Kamer,

Op 9 september 2025 bespreekt u de brief van de minister van Volkshuisvesting van 26 augustus 2025 over de uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid van de amendementen op het wetsvoorstel Wet versterking regie volkshuisvesting (hierna: het wetsvoorstel). Het College voor de Rechten van de Mens (hierna College) gaat in deze brief in op de brief van de minister, met name ten aanzien van de omgang met amendement nr. 30 van de Tweede Kamer over een verbod op geven van urgentie aan vreemdelingen en het amendement nr. 93 van de Tweede Kamer over urgentie van dakloze gezinnen met minderjarige kinderen.

Het College geeft u de volgende punten mee:

- Het categorisch uitsluiten van de mogelijkheid tot urgentieverlening aan personen die rechtmatig in Nederland verblijven op basis van de Vreemdelingenwet 2000 (als gevolg van amendement nr. 30), is ongrondwettelijk en in strijd met de fundamentele rechten van de mens. Het College roept uw Kamer met klem op niet akkoord te gaan met het wetsvoorstel *voordat* reparatie van dit onderdeel heeft plaatsgevonden.
- Het Wetsvoorstel 'nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders' van de minister van Volkshuisvesting, dat momenteel nog voor advies voorligt aan de Raad van State, is eveneens in strijd met het discriminatieverbod en vormt derhalve geen rechtmatig alternatief.
- Dakloze gezinnen met minderjarige kinderen worden in het huidige wetsvoorstel als urgent woningzoekenden aangemerkt (als gevolg van amendement nr. 93). Dit is in lijn met het belang van het kind, dat volgens het Kinderrechtenverdrag voorop hoort te staan. Aangevoerde uitvoerbaarheidsoverwegingen zijn onvoldoende onderbouwd om als doorslaggevend beletsel te kunnen gelden.

1. Het uitsluiten van de mogelijkheid tot urgentie op grond van een verblijfsstatus op grond van de Vreemdelingenwet (Amendement nr. 30)

De huidige Huisvestingswet 2014 bevat de mogelijkheid voor gemeenten om de behoefte aan woonruimte van bepaalde categorieën woningzoekenden als dringend noodzakelijk aan te merken (zgn. urgentiecategorieën). Het voorliggende wetsvoorstel bevat (als gevolg van amendement nr. 30) een onderdeel om deze mogelijkheid voor gemeenten af te snijden voor personen die recht hebben op verblijf in Nederland op grond van de Vreemdelingenwet, zelfs als de dringende noodzaak van hun huisvestingsbehoefte is gelegen buiten hun verblijfsstatus. Zoals ook de minister aangeeft, discrimineert dit onderdeel personen op grond van 'ras' en nationaliteit en schendt het daarmee artikel 1 van de Grondwet, artikel 1 Twaaftde Protocol EVRM en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten. In plaats van reparatie via een novelle, houdt de minister uw Kamer echter de mogelijkheid voor akkoord te geven op het wetsvoorstel, onder uitstel van inwerkingtreding van dit onderdeel. Het College roept uw Kamer echter met klem op niet akkoord te gaan met het wetsvoorstel *voordat* reparatie van dit onderdeel heeft plaatsgevonden. Aanvaarding van het wetsvoorstel onder uitzondering van inwerkingtreding creëert de mogelijkheid dat dit ongrondwettelijke onderdeel in de toekomst alsnog in werking wordt gesteld zonder dat de Eerste Kamer dat kan verhinderen.

2. Alternatief wetsvoorstel ook in strijd met verbod op discriminatie

Het College merkt bij het voorgaande punt op dat het wetsvoorstel 'nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders', waarnaar de minister in haar brief als alternatief verwijst, en dat ter advisering voorligt bij de Raad van State – hoewel minder vergaand – ook in strijd is met het discriminatieverbod. In een wetgevingsadvies op de internetconsultatie van het wetsvoorstel in maart dit jaar heeft het College dit als volgt toegelicht¹:

- Wie rechtmatig in Nederland verblijft ('allen die zich in Nederland bevinden', artikel 1 Grondwet) heeft daarmee het recht op huisvesting (artikel 22 Grondwet). De overheid draagt hiervoor een zorgplicht. In dat kader past ook de mogelijkheid tot het aanwijzen urgentiecategorieën gemeenten, voor groepen voor wie de woningbehoefte als dringend noodzakelijk kan worden aangemerkt.
- Het vooraf uitzonderen van een categorie personen met een asielstatus, zoals dit wetsvoorstel doet, raakt specifiek ingezetenen met een andere dan Nederlandse herkomst en nationaliteit. Dergelijk verschil in behandeling is juridisch alleen gerechtvaardigd door een legitiem doel (1), waarbij de manier waarop dat doel wordt nagestreefd passend (2) en noodzakelijk (3) is.

¹ Voor het integrale advies, zie: College voor de Rechten van de Mens advies internetconsultatie inzake huisvesting vergunninghouders [Reactie wetsvoorstel 'nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders'](#) | [College voor de Rechten van de Mens](#), in het bijzonder bijlage I.

- Het College constateert in zijn wetgevingsadvies dat het wetsvoorstel niet aan deze eisen voldoet. Ten aanzien van het legitieme doel (1) ontbreekt de motivering volgens welke voorrang voor deze categorie altijd 'oneerlijk' is, maar voorrang voor andere mogelijke urgente categorieën niet. Ten aanzien van de geschiktheid (2) zou het voorstel moeten onderbouwen waarom vergunninghouders onder geen enkele omstandigheid en in geen enkele gemeente een dringend noodzakelijke behoefte aan huisvesting in de zin van de Huisvestingswet zouden kunnen hebben. Het uitsluiten van vergunninghouders als categorie is ten slotte niet proportioneel (3) omdat de gevolgen voor vergunninghouders, zeker onder de huidige omstandigheden zeer vergaand zijn velen van ieder reëel uitzicht op normale huisvesting verliezen. Mochten gemeenten in bepaalde gevallen onnodig gebruik maken van de toekenning van urgentiestatus aan bepaalde categorieën, dan kan dit bovendien op andere, minder vergaande wijze bijgestuurd worden dan via een absoluut verbod.

Ook het wetsvoorstel van de minister belemmert gemeenten derhalve om het recht op huisvesting voor eenieder zonder discriminatie te realiseren. Dit voorstel kan naar het oordeel van het College dan ook niet dienen als toekomstige reparatie van het nu aan uw Kamer voorliggende wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting.

3. Dakloze gezinnen met minderjarige kinderen als urgent woningzoekenden aanmerken (amendement nr. 93)

Het huidige wetsvoorstel stelt (als gevolg van een amendement nr. 93) voor om dakloze gezinnen met minderjarige kinderen als urgentiecategorie in het wetsvoorstel op te nemen.² Het College ziet dit onderdeel als een belangrijke stap in het tegengaan en voorkomen van dak- en thuisloosheid van kinderen. Dakloze gezinnen met kinderen zouden zo minder lang hoeven wachten op een eigen thuis en daarmee een stabiele basis.

De minister lijkt echter terughoudend over óf en hoe zij het geamendeerde onderdeel wil behouden in het wetsvoorstel. De minister vreest dat er *een prikkel* zou kunnen ontstaan waarbij gezinnen kunnen proberen in aanmerking te komen voor urgentie, zonder dat zij daar recht op hebben.³ Het College ziet echter geen onderbouwing voor een dergelijk risico. Gelet op het belang van minderjarige kinderen op huisvesting, verdient een dergelijk bezwaar ten minste nadere motivering.

² *Kamerstukken II 2024-2025*, 36512, nr. 93.

³ De minister stelt in haar brief dat de aanpassing van de urgentiecategorie tot een prikkel zou kunnen leiden waar gezinnen hun situatie zo in zullen richten dat zij alsnog in aanmerking komen voor urgentie. Het College heeft hier sterke twijfels bij en heeft geen onderbouwing kunnen vinden voor een dergelijk risico. Hoewel een enkel geval nooit uit te sluiten is, acht het College het zeer onwaarschijnlijk dat een eventuele verwezenlijking van dit risico op dusdanig grote schaal zal gebeuren dat dit tot meer urgentieaanvragen zou leiden dan verwacht. Indien de minister dit risico zodanig groot is, dan zal zij dit nader moeten motiveren.

Verder spreekt de minister haar zorgen uit over de *effecten voor de uitvoering*. Het College begrijpt dat deze aanpassing kan leiden tot een stijging in urgentieaanvragen. Dit is een legitiem belang dat de minister zal moeten meewegen in de wijze waarop het wetsvoorstel (en de uitvoering) zal worden ingericht. De uitvoerbaarheidsbezwaren zoals aangevoerd door de minister zijn volgens het College echter onvoldoende onderbouwd om het wezenlijke belang dat gediend wordt met urgentie voor gezinnen met kinderen opzij te zetten. Het voorkomen en tegengaan van dak- en thuisloosheid is één van de kernpunten bij de verwezenlijking van het recht op Huisvesting.⁴ De VN-rapporteur voor huisvesting noemt dakloosheid niet voor niets een ernstige schending van het recht op huisvesting.⁵ De overheid is dan ook verplicht maatregelen te treffen om dakloosheid te voorkomen.

Toegang tot huisvesting dient op orde te zijn, in het bijzonder voor mensen in kwetsbare posities. Dak- en thuisloze mensen behoren per definitie tot deze groep.⁶ Het College beval daarom eerder aan om niet alleen gezinnen met kinderen, maar *iedereen* die volgens de ETHOS Light-definitie dak- en/of thuisloos is, als urgent woningzoekende aan te merken.⁷ Bij het nemen van maatregelen die de toegang tot huisvesting raken moet de overheid steeds de belangen van mensen in kwetsbare posities meewegen en bezien of de voorgenomen maatregelen hun positie verbeteren of juist (al dan niet onbedoeld) verslechteren. Bovendien moeten de belangen van kinderen als zelfstandige dragers van mensenrechten hier expliciet in worden meegewogen én voorop worden gesteld.⁸

Het College kan het wezenlijke belang van dak- en/of thuisloze gezinnen en kinderen bij het recht op huisvesting niet genoeg benadrukken. Het is een basisvoorwaarde voor andere mensenrechten, zoals het recht op gezondheid, arbeid en onderwijs. Voor kinderen heeft leven in dakloosheid onmiskenbaar negatieve effecten op hun ontwikkeling. De overheid moet ten alle tijden voorkomen dat kinderen opgroeien zonder eigen thuis waar zij veilig en menswaardig kunnen leven.

⁴ Onder andere vastgelegd in artikel 11 Internationaal verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en artikel 31 Europees Sociaal Handvest.

⁵ VN-rapporteur voor huisvesting, [Report of the Special Rapporteur on adequate housing as a component of the right to an adequate standard of living, and on the right to non-discrimination in this context](#), A/HRC/31/54, 30 december 2015.

⁶ CESCR, General Comment 4: The Right to Adequate Housing, 13 december 1991, par. 13.

⁷ College voor de Rechten van de Mens, [Brief met inbreng t.b.v. debat over het wetsvoorstel Wet versterking regie volkshuisvesting](#), 20 mei 2025.

⁸ Artikel 3 Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind; zie ook: Kinderombudsman, [Handreiking – Het beste besluit voor het kind bij huisvestingsproblemen](#), 14 december 2020.

Conclusie

Het College doet een beroep op de Eerste Kamer om niet in te stemmen met de Wet versterking regie volkshuisvesting zolang het voorstel niet onherroepelijk is ontdaan van het discriminerende onderdeel houdende het verbod op voorrang voor personen die rechtmatig in Nederland verblijven op grond van de Vreemdelingenwet.

Voor zover reparatie zoals hiervoor bedoeld heeft plaatsgevonden en uw Kamer aan verdere inhoudelijke behandeling van het wetsvoorstel toekomt, pleit het College ervoor om het onderdeel inzake urgentie voor dakloze gezinnen te behouden. Het toekennen van urgentie aan dakloze gezinnen met kinderen is in lijn met het fundamentele recht op huisvesting en de verplichtingen van het Kinderrechtenverdrag. Het College is er niet van overtuigd dat de aangevoerde bezwaren van uitvoerbaarheid voldoende zwaarwegend beletsel vormen tegen dit onderdeel.

Voor vragen of nadere toelichting kunt u contact opnemen met 5.1.2.e
via 5.1.2.e @mensenrechten.nl.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Rick Lawson
Voorzitter